

LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJOS KORUPCIJOS PREVENCIJOS IR TYRIMŲ SKYRIUS

Biudžetinė įstaiga, Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius, tel. +370 706 80 950, el. p. kam@kam.lt,
elektroninio pristatymo dėžutės adresas 188602751.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602751

Krašto apsaugos ministrui
Laurynui Kasčiūnui

ATASKAITA

APIE KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS INSTITUCIJŲ KORUPCIJOS PREVENCIJOS PRIEMONIŲ ĮGVENDINIMĄ

Nr. 26VL-42

Krašto apsaugos ministerijos Korupcijos prevencijos ir tyrimų skyrius, būdamas atsakingas už antikorupcinės aplinkos kūrimą ir koordinavimą krašto apsaugos sistemoje, korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo kontrolę KAS, atliko Krašto apsaugos sistemos 2022-2025 metų korupcijos prevencijos veiksmų plano (toliau – Planas) įgyvendinimo stebėseną ir įvertino kaip KAS institucijos įgyvendino Krašto apsaugos ministerijos Korupcijos prevencijos ir tyrimų skyriaus 2023-02-14 Nr. 26VL-4 ataskaitoje apie krašto apsaugos sistemos institucijų korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimą (toliau – Ataskaita Nr. 26VL-4) pateiktus pasiūlymus ir pagerino antikorupcinės aplinkos kūrimą.

Pažymėtina, kad Ataskaitoje Nr. 26VL-4 nustatytų antikorupcinių priemonių trūkumas buvo įtrauktas į Plano priemones, todėl kartu buvo stebima kaip KAS institucijos įgyvendino šias priemones. Vertinimo metu taip pat buvo analizuojamas KAS institucijų patvirtintų tvarkų turinys (pvz. Viešųjų ir privačių interesų derinimas; dovanų politika; lobistinės veiklos priežiūra), vertinama ar vadovaujantis minėtų tvarkų nuostatomis bus gerinama antikorupcinė aplinka.

Atliekant patikrinimą iš krašto apsaugos sistemos institucijų buvo prašoma pateikti informaciją ir ją pagrindžiančius dokumentus, analizuojami jų pateikti dokumentai. Patikrinimo metu daryta prielaida, kad KPTS pateikta informacija ir dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o jų kopijos atitinka originalus. Jeigu prašomi dokumentai KPTS nebuvo pateikti, daryta prielaida, kad tokių dokumentų nėra.

Ataskaitoje vartojamos santrumpos:

AOTD – Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos.

BRD – Krašto apsaugos ministerijos bendrųjų reikalų departamentas.

CFTT – Centralizuota finansų ir turto tarnyba prie Krašto apsaugos ministerijos.

GRA – Gynybos resursų agentūra prie Krašto apsaugos ministerijos.

ITT – Informacinių technologijų tarnyba prie Krašto apsaugos ministerijos.

IVA – Infrastruktūros valdymo agentūra.

KPTS – Krašto apsaugos ministerijos Korupcijos prevencijos ir tyrimų skyrius.

KVTC – Kertinis valstybės telekomunikacijų centras.

LK – Lietuvos kariuomenė.

LKA – Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija.

MDV – Mokymų ir doktrinos valdyba.

MPPD – Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos.

NKSC – Nacionalinis kibernetinio saugumo centras prie Krašto apsaugos ministerijos.

Įstaigos, arba įstaiga – visos kartu: AOTD, BRD, CFTT, GRA, ITT, IVA, KVTC, LK, LKA, MPPD, NKSC, VDKM, arba atskirai.

KAM – Krašto apsaugos ministerija.

KAS – krašto apsaugos sistema.

STT – Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba.

VDKM – Vytauto Didžiojo karo muziejus.

VTEK – Vyriausioji tarnybinės etikos komisija.

PRIEMONIŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO ANALIZĖ

1.1. priemonė – sudaryti KAS institucijos veiklos sričių sąrašą, skirtą informacijai apie korupcijos pasireiškimo tikimybės (toliau – KPT) jame nustatymą sisteminti.

Priemonė įgyvendinta.

2.4. priemonė – paskirti KAS institucijoje už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingą padalinį ar atsakingą (-us) asmenį (-is), tiesiogiai pavaldų (-žius) ir atskaitingą (-us) institucijos vadovui, ir parengti šio padalinio nuostatus ar šio (-ių) asmens (-ų) pareigybės aprašymą (-us) pagal Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingo padalinio

pavyzdinius nuostatus ar Atsakingų subjektų pavyzdinį pareigybės aprašymą, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. 1155

Priemonė įgyvendinta 12 KAS institucijų, iš dalies įgyvendinta 1 KAS institucijoje.

2.4. priemonės įtraukimą į Plano įgyvendinimo priemonių aprašą lėmė ne tik tai, kad Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo (toliau – KPI) 24 straipsnyje yra įtvirtinta bendra pareiga viešojo sektoriaus subjektams įsteigti už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingus padalinius, skirti už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingus asmenis (toliau – atsakingas (-i) asmuo (-nys)) arba jiems priskirtinas funkcijas pavesti tam tikriems darbuotojams, tačiau ir tai, kad 2023 m. KPTS atlikus vertinimą, kaip KAS institucijose įgyvendinamas antikorupcinės aplinkos kūrimas, nustatyta, kad KAS institucijose skiriami nepakankami pajėgumai ir kompetencijos korupcijos prevencijos srityje, įstaigose kyta reali grėsmė tinkamai identifikuoti ir valdyti korupcijos rizikas. Ataskaitoje Nr. 26VL-4 buvo nustatyta, kad didžiojoje dalyje KAS institucijų atsakingi asmenys nebuvo tiesiogiai pavaldūs įstaigos vadovui ir korupcijos prevencija nebuvo pagrindinė darbuotojų funkcija.

2023 m. išskirtinis dėmesys buvo atkreiptas į tai, kad nors ir LK kiekviename padalinyje buvo paskirti atsakingi asmenys, tačiau nebuvo asmens, kuris koordinuotų visų LK padalinių veiklą korupcijai atsparios aplinkos kūrimo srityje, rinktų, vertintų, analizuotų ir apibendrintų informaciją apie visos LK, kaip juridinio asmens, veiklą minėtoje srityje. Todėl turima informacija gali būti fragmentiška (atskirų padalinių) ir neatspindėti realios situacijos.

Visose įstaigose prie KAM, išskyrus LKA, yra paskirti atsakingi asmenys, kurių korupcijai atsparios aplinkos kūrimo funkcijos yra įtvirtintos jų pareigybės aprašymuose ir jie yra tiesiogiai pavaldūs arba pagal atliekamas funkcijas tiesiogiai atskaitingi įstaigos vadovui. LKA, kurioje už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo yra tiesiogiai pavaldus LKA štabo viršininkui, o ne LKA viršininkui.

➤ **Svarbu**

Kiekvienos KAS institucijos žmogiškųjų resursų skaičius korupcijai atsparios aplinkos kūrimo srityje, turėtų būti proporcingas KAS institucijos dydžiui ir personalo apimčiai.

KAS institucijų sistemoje savo personalo dydžiu išsiskiria LK, t. y. LK yra juridinis asmuo, kurį sudaro net 70 atskirų filialų, kurie yra registruoti juridinių asmenų registre.

Atkreiptinas dėmesys, kad LK yra paskirtas tik vienas asmuo, kurio pagrindinė funkcija yra korupcijai atsparios aplinkos kūrimas. Išanalizavus turimą informaciją, matyti, kad LK savo struktūra ir dydžiu (kartu su pavaldžiais filialais) yra ženkliai didesnė už visas kitas KAS institucijas, todėl jos

atsakingų asmenų skaičius yra neproporcingai mažas personalo skaičiui. Ir nors LK padaliniuose esantiems saugumo karininkams ir puskarininkiams yra priskirta korupcijos prevencijos funkcija – ji yra ne pagrindinė, o tik viena iš daugelio kitų jų atliekamų funkcijų, todėl sudaroma prielaida, kad šios funkcijos užtikrinimui nebus skiriamas pakankamas dėmesys. Korupcijos rizikos turėtų būti tinkamai ir laiku identifikuojamos, greitai ir efektyviai valdomos. Akivaizdu, kad vienam asmeniui sėkmingai įgyvendinti minėtų rizikų valdymą ir kurti korupcijai atsparią aplinką tokio dydžio institucijoje, kaip LK, yra sudėtinga.

➤ **Rizika**

LK už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingų asmenų skaičius yra neproporcingai mažas institucijos personalo skaičiui, todėl korupcijos rizikų identifikavimas ir valdymas gali būti lėtas ir neefektyvus.

Remiantis tuo, kas išdėstyta, siūloma svarstyti **LK steigti padalinį, kuris koordinuotų LK pagrindinius karinius vienetus¹ korupcijos prevencijos srityje, rinktų sistemintų ir analizuotų filialų ir padalinių pateiktą informaciją apie korupcijos rizikas, nedelsiant reaguotų į iškilusias korupcijos grėsmes, o taip pat kurtų korupcijai atsparią aplinką visoje LK.**

2.5. priemonė – patvirtinti ar pakeisti institucijos viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarką, reglamentuojant privačių interesų deklaracijų pateikimo kontrolę, deklaracijų duomenų analizę, nušalinimo / nusišalinimo nuo sprendimo priėmimo procedūras.

Priemonė įgyvendinta 7 KAS institucijose, iš dalies įgyvendinta 6 KAS institucijose.

Priemonės įtvirtinimą Plano įgyvendinimo priemonių apraše sąlygojo tai, kad 2022 m. patikrinus ir išanalizavus kaip KAS institucijos užtikrina Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo (toliau – VPIDĮ) nuostatų įgyvendinimą buvo nustatyta, kad įstaigose nėra atliekama privačių interesų deklaracijose pateiktų duomenų analizė ir nėra įtvirtintas aiškus nušalinimo / nusišalinimo mechanizmas (terminai, tvarka).

Analizuojant 2023 metų KAS institucijų pateiktą informaciją nustatyta, kad visos KAS institucijos, **išskyrus MPPD**, turi arba atnaujino Viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarkas (toliau – Tvarkos).

Analizuojant KAS institucijų pateiktas tvarkas ir atsakymus į pateiktus klausimus, nustatyta, kad vis tik kai kurių KAS institucijų Tvarkos yra *pasenusios*, o jų nuostatose pateikta informacija gali

¹ Pagrindinis karinis vienetas – karinis vienetas, teisės aktų nustatyta tvarka įregistruotas Juridinių asmenų registre.

būti interpretuojama skirtingai. Šios Ataskaitos priede pateikiame detalesnę informaciją apie KAS institucijose parengtas Viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarkas ir jų vertinimą.

Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo (toliau – VPIDĮ) 22 straipsnio 1 dalies 2 punktą valstybės įstaigų vadovus (arba jų įgaliotus atsakingus asmenis) tiesiogiai įpareigoja prižiūrėti, kad jų vadovaujamoje įstaigoje būtų tinkamai vykdomos VPIDĮ nuostatos, susijusios su interesų konfliktų prevencija ir jų šalinimu. Todėl KAS institucijų vadovams svarbu nepamiršti, kad tik nuo interesų konfliktų prevencijai skiriamo dėmesio (įskaitant ir žmogiškuosius resursus) priklauso interesų konfliktų valdymo veiksmingumas, efektyvumas ir sėkmingas galimų rizikų identifikavimas. Be to, efektyvus interesų konfliktų valdymas yra itin reikšmingas siekiant užtikrinti institucijos skaidrumą, reputaciją ir priimamų sprendimų kokybę.

Vertinant KAS institucijų pateiktą informaciją nustatyta, kad ne visose įstaigose yra atliekama išsami darbuotojų pateiktų privačių interesų deklaracijų analizė. Pagal pateiktą informaciją, didžiausia rizika dėl neanalizuojamų deklaracijų duomenų nustatyta LK, LKA, MPPD ir CFTT.

➤ **Rizika**

Netinkamai valdomas interesų konfliktas gali užkirsti kelią geriausio ir optimaliausio sprendimo priėmimui bei gali pakenkti institucijos reputacijai.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, **siūloma KAS institucijoms pakartotinai įvertinti Tvarkas pagal šios Ataskaitos priede pateiktas pastabas ir pasiūlymus, kad būtų užtikrintas tinkamas interesų konfliktų valdymas.**

2.6. priemonė – peržiūrėti ir įvertinti, ar KAS institucijose yra pareigybės, galimai susijusios su didesne korupcijos rizika, kurios nėra įtrauktos į sąrašus pareigybių, į kurias prieš priimant asmenis teikiamas prašymas STT, ir, nustatius, kad šios pareigybės dar nėra įtrauktos į minėtą sąrašą, jas įtraukti.

Priemonė įgyvendinta 12 KAS institucijų, neįgyvendinta 1 KAS institucijoje.

Šios priemonės įtraukimą į Plano įgyvendinimo priemonių aprašą paskatino tai, kad analizuojant Ataskaitoje Nr. 26VL-4 buvo atkreiptas dėmesys, kad įstaigos vadovui nepatvirtinus sąrašo, ar į sąrašą neįtraukus pareigybių, į kurias prieš priimant asmenis būtų tikslinga gauti informaciją iš STT (įvertinti asmens patikimumą), prašymas STT negali būti teikiamas. Todėl kiekvienoje įstaigoje labai svarbu įvertinti pareigybių, įtraukiamų į sąrašus (ir tikrintinų STT) tikslingumą, ar pareigybė galimai yra susijusi su korupcijos rizika.

Visos KAS institucijos, išskyrus LK, pateikė informaciją, kad yra įvertinusios savo sąrašus. LK nurodė, jog sąrašas planuojamas atnaujinti iki 2024 m. pabaigos.

2.7. priemonė – patvirtinti lobistinės veiklos priežiūros ir darbuotojų patirtos lobistinės veiklos įtakos deklaravimo tvarką.

Priemonė įgyvendinta 12 KAS institucijų, neįgyvendinta 1 KAS institucijoje.

Priemonės parinkimą lėmė tai, kad teikiant Ataskaitą Nr. 26VL-4 net 8 KAS institucijos neturėjo lobistinės veiklos priežiūros ir darbuotojų patirtos lobistinės veiklos įtakos deklaravimo tvarkos, o vertinant rizikas buvo nustatyta, kad KAS institucijose gali būti rengiami ne tik jų vidaus teisės aktai, tačiau ir ministro įsakymais tvirtinamos tvarkos, todėl egzistavo rizika, kad įstaigos darbuotojas bet kuriame teisės akto rengimo etape gali susidurti su lobistine įtaka jo rengiamam teisės akto projektui (neatsižvelgiant į tai, kokia įstaiga tvirtins rengiamą teisės akto projektą).

Vertinant KAS institucijų pateiktus duomenis, nustatyta, kad lobistinės veiklos priežiūros ir darbuotojų patirtos lobistinės veiklos įtakos deklaravimo tvarkos neturi tik CFTT, kuri yra buhalterinę apskaitą tvarkanti įstaiga ir nėra susidūrusi su teisės aktų rengimu dėl kurių gali būti daroma įtaka.

2.8. priemonė – patvirtinti dovanų priėmimo, įvertinimo, registravimo ir saugojimo tvarką.

Priemonė įgyvendinta 10 KAS institucijų, neįgyvendinta 3 KAS institucijose.

Priemonės aktualumą lėmė tai, kad Ataskaitoje Nr. 26VL-4 buvo nustatyta, kad dovanų politiką ir dovanų įvertinimo, registravimo ir saugojimo tvarkas buvo pasitvirtinę tik 2 institucijos: KVTC ir AOTD. Vadovaujantis VPIDĮ 13 straipsnio 3 dalimi, kai dovanų, teikiamų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, taip pat reprezentacijai skirtų dovanų, vertė viršija 150 eurų, šios dovanos yra laikomos valstybės ar savivaldybės nuosavybe ir jos turi būti įvertinamos ir saugomos įstaigos nustatyta tvarka. Atsižvelgiant į minėtas įstatymo nuostatas, įstaigose privalo būti nustatyta dovanų įvertinimo, registravimo ir saugojimo tvarka.

2024 m. analizuojant iš KAS institucijų surinktą informaciją, nustatyta, kad dovanų priėmimo, įvertinimo, registravimo ir saugojimo tvarkos (toliau – Dovanų tvarka) vis dar nėra patvirtintos LK ir LKA. Atkreiptinas dėmesys, kad VDKM yra patvirtinusi Dovanų politiką, tačiau šioje politikoje nėra nuostatų apie dovanų priėmimą, įvertinimą, registravimą ir saugojimą, todėl laikytina, kad VDKM nėra įgyvendinusi Plano įgyvendinimo priemonių aprašo 2.8 punkte įtvirtintos priemonės.

Nagrinėjant pateiktas Dovanų tvarkas matyti, kad KAS institucijos pasirinko dvi skirtingas kryptis dėl dovanų vertinimo ir registravimo. Apie gautas dovanas pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, taip pat reprezentacijai skirtas dovanas pranešama ir jos yra vertinamos ir registruojamos:

- kai gaunama dovana, kurios vertė viršija 150 eurų (AOTD; ITT; MPPD; IVA);
- visos gaunamos dovanos (išskyrus mažareikšmes) (CFTT; GRA; BRD; KVTC; NKSC).

Siekiant įvertinti ar KAS institucijose dažnai gaunamos dovanos pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, taip pat reprezentacijai skirtos dovanos, KPTS paprašė pateikti informaciją ar 2023 m. KAS institucijos gavo dovanų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, taip pat reprezentacijai skirtas dovanas. Iš KAS institucijų pateiktos informacijos nustatyta, kad minėtas dovanas gavo tik AOTD, LK, LKA, NKSC, VDKM ir KAM. Likusios 7 KAS institucijos nurodė, kad tokių dovanų negavo. Pastaroji informacija, t. y. tai, jog net 7 KAS institucijos nurodė, kad 2023 m. nebuvo gauta jokių dovanų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, taip pat reprezentacijai skirtų dovanų, *inter alia* gali signalizuoti apie tai, kad institucijose dirbantys asmenys neturi informacijos, kad apie gautas dovanas reikia pranešti ir / ar jas įvertinti.

Šiuo metu KAM Dovanų perdavimo, vertinimo, registravimo, apskaitos, saugojimo ir naudojimo Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijoje tvarkos aprašo² 17 punkte yra numatyta 30 eurų riba, kuri reiškia, kad darbuotojas matydamas, kad dovanos, gautos pagal tarptautinį protokolą, tradiciją ar reprezentaciją (*leistinos dovanos*) vertė mažesnė nei 30 eurų – nepraneša KPTS apie tokią dovana ir ji nėra nei vertinama, nei įtraukiama į Gautų dovanų apskaitos žurnalą. Tai taip pat reiškia, kad darbuotojai turi pranešti KPTS apie visas gautas dovanas, kurių vertė viršytų 30 eurų ir tokia praktika leistų stebėti ir vertinti ministerijoje gaunamų dovanų mastą ir pobūdį. Vėliau minėta pinigų sumos riba, atitinkamai įvertinus metų laikotarpyje gautas dovanas, galėtų būti keliami. Taip pat, KPTS siūlo visoms įstaigoms nusistatyti vienodą ribą ir praktiką, atsižvelgiant į tai, kad visoje sistemoje būtų išlaikomas vientisumas, kuris leistų KPTS efektyviau kontroliuoti ir koordinuoti korupcijai atsparią aplinką KAS.

3.2. priemonė – įtraukti į mokymų programas, taikomas KAS mokymo, kovinio ugdymo ir kvalifikacijos tobulinimo institucijose, paskaitą apie korupcijai atsparios aplinkos kūrimą KAS.

Priemonė įgyvendinta.

3.3. priemonė – organizuoti (prisidėti prie organizavimo) seminarus (paskaitas) KAS institucijose ir jų padaliniuose korupcijos prevencijos ir kontrolės temomis, atsižvelgiant į tarnybų, departamentų ir karinių dalinių bei junginių uždavinių ir funkcijų specifiką.

² Dovanų perdavimo, vertinimo, registravimo, apskaitos, saugojimo ir naudojimo Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijoje tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2024 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-571 „Dėl Dovanų perdavimo, vertinimo, registravimo, apskaitos, saugojimo ir naudojimo Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijoje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Priemonė įgyvendinta iš dalies.

Priemonės įgyvendinimo organizavimą vykdė LK MDV. Atlikus Korupcijos prevencijos veiksmų plano įgyvendinimo priemonių aprašo pakeitimus, 2023 m. liepos mėnesį, įvestas priemonės *laukiamo rezultato kriterijus* „Ne mažiau kaip 50 proc. KAS institucijos ar LK padalinio personalo dalyvavo seminare.“ 2023 m. II pusmetį nuotoliniu būdu vykdytas paskaitų „Dovanų politika. Pranešėjų apsauga.“ ciklas, kurį išklausė 316 klausytojų iš įvairių KAS institucijų. Tačiau minėta priemonė yra įgyvendinta iš dalies, nes nepasiektas rezultato kriterijus, kad ne mažiau kaip 50 proc. KAS institucijos ar LK padalinio personalo sudalyvautų mokymuose.

3.4. priemonė – rengti ir skaityti arba platinti el. paštu pranešimus apie korupcines grėsmes ir korupcijos prevenciją KAS.

Priemonė įgyvendinta.

3.5. priemonė – sukurti institucijos interneto puslapyje korupcijos prevencijos ir pranešėjų apsaugos skiltis.

Priemonė įgyvendinta.

Rengiant Ataskaitą Nr. 26VL-4 buvo nustatyta, kad KAS institucijų skelbiama informacija apie privalomas įgyvendinti korupcijos prevencijos priemones yra nepakankama ir tokiu būdu sudaromos kliūtys siekti įstaigos veiklos atvirumo, skaidrumo ir korupcijos prevencijos efektyvumo. Taip pat buvo nustatyta, kad KAS institucijos savo interneto puslapiuose neskelbia ir neviešina informacijos apie KAS veikiantį vidinį kanalą, o tai sumažina informacijos apie tokio kanalo egzistavimą sklaidą bei galimybę teikti pranešimus. Lyginant Ataskaitoje Nr. 26VL-4 teiktus duomenis su duomenimis gautais už 2023 m., situacija ženkliai pagerėjusi. Didžioji dalis įstaigų skelbia iš esmės visą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018-12-12 nutarimu Nr. 1261 „Dėl Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo patvirtinimo“ reikalaujamą skelbti informaciją.

3.6. priemonė – apibendrinti informaciją apie gautus skundus / pranešimus / pradėtus tyrimus dėl galimų korupcinio pobūdžio veikų bei priimtus dėl jų sprendimus ir pateikti ją KPTS.

Priemonė įgyvendinta.

4.1. priemonė – rengti KAS perkančiosioms organizacijoms seminarus, susijusius su viešųjų pirkimų klausimais.

Priemonė įgyvendinta.

4.2. priemonė – skelbti KAM intraneto svetainėje informaciją apie teisės aktus, reglamentuojančius viešuosius pirkimus, jų pakeitimus, apie Viešųjų pirkimų tarnybos rengiamus viešai prieinamus mokymus ar teikiamą kitą aktualią informaciją.

Priemonė įgyvendinta.

4.3. priemonė – apibendrinti informaciją apie KAS perkančiųjų organizacijų gautus teismo sprendimus ir (ar) Viešųjų pirkimų tarnybos vertinimo išvadas dėl pirkimų procedūrų ar pirkimo sutarties vykdymo teisėtumo ir pateikti ją KPTS.

Priemonė įgyvendinta.

5.1. priemonė – KAM interneto svetainėje skelbti detalias KAS biudžeto vykdymo ataskaitas, nurodant, kokiems tikslams skiriami straipsnio „Kitos išlaidos“ asignavimai.

Priemonė įgyvendinta.

7.1. priemonė – organizuoti ir vykdyti visų vadovavimo lygių vadų, vykstančių į tarptautinę operaciją, antikorupcinį švietimą.

Priemonė įgyvendinta.

7.2. priemonė – organizuoti personalui, dalyvausiančiam tarptautinėje operacijoje, instruktažą korupcijos prevencijos tema

Priemonė įgyvendinta.

7.3. priemonė – tarptautinės operacijos metu padalinio, dalyvaujančio tarptautinėje operacijoje, vadui priskirti papildomas su korupcijos prevencija susijusias funkcijas.

Priemonė įgyvendinta.

7.4. priemonė – į tarptautinių operacijų ataskaitas įtraukti korupcijos prevencijos sritį su klausimais, atskleidžiančiais korupcijos prevencijos problemas tarptautinėse operacijose.

Priemonė įgyvendinta.

8. priemonė – atnaujinti Lietuvos karinę doktriną įtraukiant skaidrumo politikos programos (angl. Building Integrity) nuostatas mažinant korupcijos riziką gynybos srityje.

Priemonė įgyvendinta iš dalies.

Parengtas Lietuvos karinės doktrinos pakeitimo projektas, kuris yra derinamas šios ataskaitos rengimo metu.

IŠVADOS

1. Atsižvelgiant į LK veiklos sričių, struktūrinių padalinių, joje tarnaujančių ir dirbančių asmenų skaičių, LK už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingų asmenų skaičius (1 LK Kanceliarijos patarėjas) yra neproporcingai mažas, todėl korupcijai atsparios aplinkos kūrimas LK nėra pakankamai veiksmingas ir efektyvus.

2. LKA už korupcijos prevenciją atsakingas asmuo nėra tiesiogiai pavaldus ar atskaitingas LKA viršininkui, kaip to reikalaujama Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingo asmens pavyzdiniame pareigybės aprašyme, patvirtintame LRV 2021-12-29 nutarimo Nr. 1155 1.2 punktu.

3. CFTT neturi pasitvirtinusi lobistinės veiklos priežiūros ir darbuotojų patirtos lobistinės veiklos įtakos deklaravimo tvarkos, nors tikimybė, kad darbuotojai, rengdami teisės aktų projektus, galėtų susidurti su lobistine įtaka, egzistuoja.

4. KAS institucijose seminarų (paskaitų) korupcijos prevencijos ir kontrolės tema organizavimas nėra pakankamai veiksmingas ir efektyvus. KAS personalo skaičius, dalyvavęs mokymuose, nesiekia 50 proc. KAS institucijos ar LK padalinio personalo, tai yra neatitinka priemonių sąraše nurodyto laukiamo rezultato kriterijaus.

5. Lietuvos karinė doktrina nebuvo papildyta skaidrumo politikos programos Building Integrity nuostatomis, mažinančiomis korupcijos riziką gynybos srityje.

6. 2024 m. analizuojant KAS institucijų informaciją, nustatyta, kad dovanų priėmimo, įvertinimo, registravimo ir saugojimo tvarkos vis dar nėra patvirtintos LK ir LKA. Atkreiptinas dėmesys, kad VDKM yra patvirtinusi Dovanų politiką, tačiau šioje politikoje nėra nuostatų apie dovanų priėmimą, įvertinimą, registravimą ir saugojimą.

7. Nagrinėjant pateiktas Dovanų tvarkas matyti, kad KAS institucijos pasirinko skirtingas kryptis, registruoti leistinas dovanas:

- kai gaunama dovana, kurios vertė viršija 150 eurų (AOTD; ITT; MPPD; IVA);
- visos gaunamos dovanos (išskyrus mažareikšmes) (KAM; CFTT; GRA; BRD; KVTC; NKSC).

8. KAS institucijose, išskyrus KAM, AOTD, IVA, GRA, ITT, KVTC ir VDKM, nepakankamai įgyvendinamos priemonės, susijusios su interesų konfliktų valdymu, tai yra neatliekama privačių interesų deklaracijose pateiktų duomenų analizė, nėra įtvirtintos aiškios nušalinimo / nusišalinimo procedūros.

PASIŪLYMAI

1. Atsižvelgiant į Išvadų 1 punktą, siūloma LK vadui:

- Steigti LK padalinį, atsakingą už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą LK;
- Imtis priemonių užtikrinti veiksmingą ir efektyvų korupcijai atsparios aplinkos kūrimą visuose pagrindiniuose kariniuose vienetuose.

2. Atsižvelgiant į Išvadų 2 punktą, siūloma LKA viršininkui imtis priemonių užtikrinti, kad asmuo, atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą LKA, būtų tiesiogiai pavaldus LKA viršininkui ir ši funkcija būtų pagrindinė.

3. Atsižvelgiant į Išvadų 3 punktą, siūloma CFTT direktoriui patvirtinti lobistinės veiklos priežiūros ir darbuotojų patirtos lobistinės veiklos įtakos deklaravimo tvarką.

4. Atsižvelgiant į Išvadų 4 punktą, siūloma MDV vadui imtis priemonių užtikrinti veiksmingą ir efektyvų seminarų (paskaitų) korupcijos prevencijos ir kontrolės tema organizavimą KAS institucijose, pasiekiant priemonių sąrašė nurodytą laukiamo kriterijaus rezultatą.

5. Atsižvelgiant į Išvadų 5 punktą, siūloma LK vadui imtis priemonių užtikrinti Lietuvos karinės doktrinos papildymą skaidrumo politikos programos Building Integrity nuostatomis, mažinančiomis korupcijos riziką gynybos srityje.

6. Atsižvelgiant į Išvadų 6 ir 7 punktus ir siekiant, kad KAS institucijose dirbantys asmenys gerai žinotų, kokios dovanos yra leistinos, ar jis gali priimti teikiamą dovana, ar ne, siūloma už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingam asmeniui daugiau dėmesio skirti šių klausimų viešinimui, organizuoti mokymus ir pan.

7. Atsižvelgiant į Išvadų 6 ir 7 punktus ir siekiant nustatyti aiškius dovanų priėmimo kriterijus ir užtikrinti, kad dovanos būtų priimanamos laikantis teisės aktų reikalavimų (taip užtikrinant dovanų priėmimo skaidrumą), siūloma LK ir VDKM vadovams nustatyti dovanų priėmimo, įvertinimo, registravimo ir saugojimo tvarkas.

8. Atsižvelgiant į Išvadų 6 ir 7 punktus ir siekiant KAS taikyti vienodą dovanų politikos įgyvendinimo praktiką ir kultūros formavimą, siūloma:

- KAS institucijų vadovams nustatyti 30 Eur vertę dovanoms registruoti;
- KAM KPTS po metų atlikti šiose vertės nustatymo efektyvumo vertinimą ir, esant poreikiui, pasiūlyti ją keisti.

9. Atsižvelgiant į Išvadų 8 punktą, siūloma LKA, MPPD ir LK imtis priemonių užtikrinti veiksmingą interesų konfliktų valdymą, sukuriant vidaus kontrolės mechanizmą, kuris apimtų ne tik privačių interesų deklaracijų pateikimo kontrolę, tačiau ir pateiktų deklaracijų duomenų analizę, nustatytų aiškias nušalinimo / nusišalinimo procedūras (terminus, tvarką ir pan.).

Viršininkas

plk. lt. Rimantas Raudeliūnas

Brigita Trepšienė, tel. +370 706 80 951, KATT tel. 25 951, el. p. Brigita.Trepsiene@kam.lt

Ieva Venskutonytė, tel. +370 706 80 954, KATT tel. 25 954, el. p. Ieva.Venskutonyte@kam.lt